

Дворчук А. О.
студент ФММ;
Ситник Н. І.
канд. біол. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-7670-8860

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

У останні роки основним глобальним трендом для прогресивного суспільства є зростаюча діджиталізація більшості сфер життя. Цей процес спричинений постійно зростаючими потребами споживачів, науково-технічним прогресом та різноманітними форс-мажорними обставинами, такими як пандемія COVID-19 та військові конфлікти. Діджиталізація – це передовий етап у розвитку цифрового суспільства, коли використання цифрових технологій стає переважаючим у роботі з даними. У сфері економіки це означає перенесення традиційних бізнес-процесів у електронний формат. Інноваційні технології стають невід'ємною частиною бізнесу, підприємництва та маркетингу. Компанії активно використовують ці можливості для трансформації стратегій діяльності, що дозволяє їм оптимізувати процеси, впроваджувати інновації та підвищувати конкурентоспроможність.

Сучасне суспільство розвивається у світі, що переживає процеси діджиталізації. Цифровізація визначає основні тенденції у всіх сферах нашого життя, змінюючи принципи та механізми їх функціонування й розвитку. Діджиталізація грає важливу роль у створенні передумов та потенціалу для розвитку національних економік, сприяючи використанню сучасних інформаційних технологій.

Успішне ведення менеджменту на підприємстві є ключовим елементом у сфері бізнесу. Цей процес включає в себе організацію, планування і контроль в діяльності підприємства. Менеджмент спрямований на вирішення широкого спектру проблем, що виникають у бізнесу, і є важливим для успішного виходу на міжнародний та внутрішній ринки з перспективами подальшого розвитку. Без впровадження нових інформаційних технологій це стає надзвичайно складним. Використання сучасних інноваційних технологій повинно супроводжуватися усвідомленням того, що це призводить до позитивних змін та відкриває нові можливості для розвитку підприємства.

В сучасному світі з'являються нові технології, які покликані зменшити використання ресурсів на планеті. Тому і потрібно впроваджувати та розвивати сферу цифрових технологій.

Впровадження діджиталізації є закономірним розвитком бізнесу. Поява нових бізнес-процесів на підприємстві покликана прискорити та спростити роботу з великими обсягами даних та сприяти переходу від застарілих форм ведення бізнесу до нових, створюючи віртуальну економіку.

За своєю природою діджиталізація зачіпає одночасно декілька сфер, завдяки чому покращує кожну із них та є фокусом щодо збільшення прибутків підприємства та кращої взаємодії з клієнтами. У майбутньому, коли новітні цифрові технології охоплять більшу частину світу, докорінно зміниться інфраструктура ланцюжка поставок та покращиться ефективність розподілу ресурсів. Слід виділити ключові компоненти, які вплинуть на це. До них належать RFID-мітки, автоматизація складів та логістичних центрів. Крім цього нова стратегія ведення бізнесу стає необхідною умовою для зручності клієнта від купівлі товару та до його швидкого повернення. В цілому, у сучасному світі формується культура, яка орієнтована на користувача певних товарів та послуг, і відповідно змінюються підходи до даної сфери діяльності підприємств [2, с. 165].

Як правило, процес впровадження діджиталізації на підприємстві відбувається у три етапи: До першого етапу відноситься аналіз наявних активів компанії, визначення ефективності роботи всіх її відділів та розробка нових стратегій ведення бізнесу. До другого – безпосереднє впровадження діджитал-технологій та експерименти з ними для розгортання масштабування бізнес-додатків. Заключний третій етап передбачає аналіз отриманих результатів. Він покликаний дати оцінку ефективності впровадження цифрових технологій і, за потреби, внести коригування [1, с. 219].

Слід зазначити певні особливості керування підприємством в умовах діджиталізації. До них відносяться:

- орієнтація на клієнта,
- формування цифрової екосистеми,
- висока швидкість реакції на зміни у конкурентному середовищі,
- отримання та обробка даних в режимі реального часу.

Це є запорукою вдалого управління та комунікацій як в середині підприємства так і зовні – з постачальниками, клієнтами тощо [4, с. 4].

Впровадження цифрових технологій відкриває для підприємств низку переваг:

1. підприємства значно швидше та легше шукають канали продажів та збуту, розширюють свою потенційну аудиторію, та врешті-решт уникають можливих географічних обмежень, які можуть затормозити розвиток їх бізнесу. В Україні все більше бізнесів відкривають інтернет магазинів та впроваджують так званий SMM (Маркетинг у соціальних мережах). І це є одним із головних процесів вдалого ведення бізнесу у нашій країні та у світі загалом. Бо SMM покликаний вдало провести комплекс заходів, для просування різних компаній в розгалуженій системі соціальних мереж.

2. Наступна перевага впровадження "діджиталізації" над архаїчною системою ведення бізнесу полягає у повній автоматизації процесів, яка спрощує рутинні процеси ведення бізнесу і зводить до мінімуму паперовий документообіг. В Україні популярною є система для бізнесу BAS. До цієї системи відносяться BAS Документообіг КОРП, BAS Управління торгівлею чи BAS Комплексне управління підприємством і т.д. Дана лінійка програм добре підходить для автоматизації бізнесу, оскільки забезпечує оптимальний набір продуктів для масових та корпоративного ринків, а також галузевих рішень. З вищезгаданого випливає така важлива перевага як економія коштів, яка, в свою чергу, веде до оптимізації бізнесу через зниження потреби у використанні людської праці. Уже сьогодні один робот може замінити декількох працівників. Наприклад: при виробництві автомобілів все менше застосовується людська праця. Також діджиталізація має наслідком економію коштів на оренді чи купівлі торгівельних приміщень [3, с. 33].

3. Однією із переваг впровадження діджиталізації є раціональна витрата часу. Вміння ним розпоряджатися є важливою ланкою ведення прибуткового бізнесу. А одним із головних завдань "діджиталізації" є раціональне використання цього безцінного ресурсу. Знаходячись в будь якій точці світу, клієнт може вибрати та замовити той чи інший товар або послугу. Економія часу є запорукою ведення вдалого та успішного бізнесу. Клієнт сам обирає коли йому доставлять той чи інший товар у відділення пошти чи прямо додому через кур'єра. Це особливо цінно, коли мова йде про оригінальні товари, які не можна купити у місцевому магазині. Їх потрібно замовляти в іншому місці чи навіть країні.

Слід зазначити і певні недоліки впровадження діджиталізації у бізнес-процеси підприємств. До них слід віднести: нестача кваліфікованих робітників, які можуть розумітися на нових технологіях на ринку послуг чи продажу товарів. Це у свою чергу веде, до втрати потенційних клієнтів і, як наслідок, прибутку. Розробляючи цифрові технології, люди повинні замислюватися над їх ефективністю на підприємстві та розуміння них людиною-працівником. Підприємству не вигідно інвестувати у застарілі, або «сирі» технології виробництва і ризикувати коштами і навіть клієнтами.

Крім цього до недоліків слід віднести: залежність суб'єктів господарської діяльності від стабільної роботи Інтернет-мережі та від справності інструментів діджиталізації. Це особливо актуально в нашій країні, де в силу воєнної агресії РФ вимкнення електроенергії стали буденним явищем. За таких умов застосування цифрових технологій стає неможливим.

З появою новітніх технологій трансформується зміст праці багатьох категорій працівників. З одного боку, власник бізнесу може економити кошти на працівниках, замінюючи їх на невтомні і безвідмовні інформаційні технології, а з іншого боку ці технології можуть коштувати дорожче ніж праця людини, а то і взагалі не виправдати очікування..

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, що цифровізація сфер життя суспільства та бізнес-процесів сучасних підприємств є постійним процесом, який з часом набуватиме все більшого значення та відкриватиме нові можливості для глобального розвитку. Ключовою є ретельна розробка та аналіз стратегії діджиталізації, правильний вибір технологій та якісна підготовка фахівців в галузі електронних комунікацій для успішної інтеграції у "цифровий світ". У найближчі роки ми станемо свідками того, як діджиталізація посилюватиме свій вплив на різні сторони суспільства й економіки і зможемо точніше оцінити вигоди та негативні сторони цього процесу.

Список використаних джерел

1. Богашко О. Л., Діджиталізація бізнес-процесів підприємства. *«Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки, сільських територій та країн V-4»* матеріали з Міжнародної науково-практичної інтернет – конференції. Дубляни: 2 червня 2022 р. С.218–221.
2. Гарафонова О.І Жосан Г.В. Діджиталізація та автоматизація бізнес-процесів: відмінність дефініцій та місце в менеджменті підприємства *«Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка»*. 2023. Випуск 15, С. 161–166.
3. Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1. С. 33–39.
4. Яценко В.В. Діджиталізація – сучасний фактор розвитку бізнес-процесів. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2022. №2. С.1–7.